

Full delaktighet för alla 2016-2019

Tillgänglighetsplan för delaktighet för personer med funktionsnedsättningar i Markaryds kommun 2016-2019

Antagen av kommunfullmäktige den 17 december 2015 § 159

Innehållsförteckning

Inledning	sid 3
Syfte	sid 3
Definitioner	sid 4
Områden	sid 4
Uppföljning	sid 4
Budget	sid 4
1. Attityder och bemötande	sid 5
2. Hälsa	sid 6
3. Information och kommunikation	sid 7
4. Fysisk miljö	sid 8
5. Utbildning och arbete	sid 10
6. Kultur och fritid	sid 11
7. Stöd, service och tjänster	sid 13
FN:s standardregler	sid 15

Inledning

Arbetet med att uppnå full delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning har bedrivits i Sverige sedan början av 1970-talet. I mitten av 1990-talet tillkom FN:s 22 standardregler. De handlar bl a om delaktighet på lika villkor samt ökad medvetenhet i samhället om människor med funktionsnedsättning. Det är inte längre en fråga om speciallösningar utan om mänskliga rättigheter.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade kom 1994. Lagen har stor betydelse för att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv.

I regeringens proposition 1999/2000:79, "Från Patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken", slås fast att enkelt avhjälpna hinder ska vara åtgärdade före utgången av år 2010 i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser.

År 2003 utgavs Boverkets författningssamling BFS 2003:19 med föreskrifter och allmänna råd om undanröjande av enkelt avhjälpna hinder till och i lokaler, dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser. År 2004 kom Boverkets författningssamling BFS 2004:15 med föreskrifter och allmänna råd på allmänna platser och andra anläggningar än byggnader.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning antogs av generalförsamlingen i december 2006. Konventionen undertecknades i mars 2007 av 82 länder, däribland Sverige, där den trädde i kraft den 14 januari 2009. Konventionen har till syfte att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning att åtnjuta sina mänskliga rättigheter.

Från och med 1 januari 2015 infördes bristande tillgänglighet som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen (2008:567). Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att man inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att personen i fråga ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Syfte

Syftet med "Full delaktighet för alla 2016-2019" är att vara ett styrdokument som kommunstyrelsen och nämnderna använder för att integrera de föreslagna åtgärderna i samtliga styrdokument. Ambitionen är att på sikt göra Markaryds kommun till en mer lättillgänglig kommun för kommuninvånare och besökare med funktionsnedsättningar.

Syftet med tillgänglighetsplanen är att med utgångspunkt i FN:s standardregler

- verka för att alla människor med funktionsnedsättning får samma möjligheter som andra till full delaktighet och jämlikhet,
- införliva handikappaspekter inom alla områden, så att handikappolitiska åtgärder integreras i samhällsplaneringen och handikappfrågor vägs in från början vid all kommunal planering,
- undanröja hinder så att det blir möjligt för människor med funktionsnedsättning att bli fullt delaktiga i samhällslivet.

Insatser och anpassningar, som underlättar för personer med funktionsnedsättning, är till nytta för alla kommuninvånare. Att genomföra FN:s standardregler i Markaryds kommun kommer att innebära förbättringar för alla kommuninvånare. Arbetet med förbättrad tillgänglighet kan på sikt även bidra till Markaryds utveckling som en kommun att verka i, en kommun för alla.

Definitioner

Funktionsnedsättning

Människor med funktionsnedsättning är ingen homogen grupp utan har vitt skiftande behov och förutsättningar. Många lever ett aktivt, självständigt liv där de på olika sätt kan kompensera de nedsättningar de har. Funktionsnedsättningarna kan vara fysiska, psykiska, kognitiva eller sociala. Orsaken kan vara skada eller sjukdom och konsekvenserna kan vara tillfälliga eller livslånga.

Funktionshinder

Att ha ett funktionshinder innebär att man har en funktionsnedsättning som blir till en begränsning i relation till omgivningen. Många människor med funktionsnedsättning möter dagligen brister och hinder som gör att de uteslås från att delta i sådant som är självklart för andra. Detta är en form av diskriminering som sker överallt i vårt samhälle. Ordet "funktionshinder" ersätter det tidigare begreppet "handikapp" och kan beskrivas som konsekvenserna av mötet mellan en person som har en eller flera funktionsnedsättningar och brister i den omgivande miljön. När bristerna åtgärdas kommer funktionshindret att minska eller försvinna.

Områden

Tillgänglighetsplanen består av följande områden:

1. Attityder och bemötande
2. Hälsa
3. Information och kommunikation
4. Fysisk miljö
5. Utbildning och arbete
6. Kultur och fritid
7. Stöd, service och tjänster

Uppföljning

Kommunstyrelsen ska följa upp tillgänglighetsplanen årligen. Revidering skall ske minst en gång varje mandatperiod.

Budget

Medel för tillgänglighetsplanens genomförande ska årligen avsättas i kommunens budget.

1. Attityder och bemötande

Inriktningsmål

1.1 Markaryds kommun ska i beslut och planer arbeta för icke-diskriminering genom att respektera personer med funktionsnedsättning som en viktig del i samhället.

1.2 Alla nämnder ska i sin verksamhetsutveckling beakta behoven för personer med funktionsnedsättning.

1.3 Personal och förtroendevalda ska ha kunskap om funktionsnedsättningar och behovet av tillgängliga lokaler, anpassade verksamheter och tillgänglig information.

1.4 Medvetenheten om människor med funktionsnedsättning, deras rättigheter, behov och vad de kan bidra med ska vara hög hos alla kommunanställda i Markaryds kommun.

1.5 Rådet för funktionshinderfrågor, RFF, skall vara ett rådgivande organ i tillgänglighetsfrågor och skall dessutom vara en länk mellan handikapporganisationerna och kommunen.

Åtgärder

Attityder

- Allmänheten ska årligen inbjudas till föreläsningar eller seminarier i aktuella ämnen om alla människors fulla delaktighet i samhället i syfte att förändra attityder och för att främja ett bättre bemötande av personer med funktionsnedsättning.

Fortbildning

- En kammungemensam fortbildning om normer, bemötande, attityder och tillgänglighetsfrågor ska tas fram i samarbete med handikapporganisationerna.
- Medarbetare och förtroendevalda inom samtliga förvaltningar och nämnder ska ges fortbildning kontinuerligt.

Samordnare på varje förvaltning

- Varje förvaltning ska utse en person som samordnare som har kunskap om tillgänglighetsarbetet inom den egna förvaltningen.
- Samordnaren ska ha ett särskilt rapporteringsansvar till kommunstyrelsen i tillgänglighetsfrågor.
- Samordnaren ska ges fördjupad utbildning kring tillgänglighetsfrågor.

2. Hälsa

Inriktningsmål

- 2.1 Arbeta för att fler personer med funktionsnedsättning får tillträde till arbetsmarknaden.
- 2.2 Identifiera och åtgärda företeelser som motverkar delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning.
- 2.3 Uppmärksamma funktionshinderaspekten i kommunens folkhälsoarbete.

Åtgärder

Arbete och sysselsättning

- Markaryds kommun ska aktivt medverka till att fler personer med funktionsnedsättning får tillgång till arbetsmarknaden. Samverkan ska ske med andra aktörer.

Kommunala planer

- Markaryds kommun ska beakta och integrera funktionshinderfrågor i kommunala planer och styrdokument.

Tidpunkt: 2016 – 2019

3. Information och kommunikation

Inriktningsmål

3.1 Markaryds kommun ska underlätta för personer med funktionsnedsättning att använda ny informations- och kommunikationsteknik.

3.2 I kommunala sammanträdesrum och samlingslokaler ska det finnas fungerande hörselteknisk utrustning.

3.3 Information om händelser i kulturlivet i Markaryds kommun ska vara lättillgänglig och lättläst.

3.4 Information på kommunens hemsida ska vara tillgänglig och användbar för personer med olika former av funktionsnedsättning.

3.5 Kommunal information ska vid förfrågan kunna ges i alternativa format.

Åtgärder

Information

- På allt informationsmaterial ska informeras om vem man kontaktar om man har frågor på innehållet eller efterfrågar materialet i alternativt format.
- Trycksaker som informerar om händelser i kulturlivet ska göras tillgängliga i alternativa format.
- Handlingar och dokument som presenteras på kommunens hemsida ska utformas så att så många som möjligt ska kunna ta del av materialet.
- Utbildningar i att skriva lättläst, enkelt och pedagogiskt ska årligen genomföras.

Kommunikation

- En aktuell internetbaserad tillgänglighetsguide som visar hur tillgängligheten är till offentliga lokaler och allmänna platser i Markaryds kommun ska finnas på hemsidan.

4. Fysisk miljö

Inriktningsmål

4.1 Alla lokaler där kommunen bedriver verksamhet ska vara tillgängliga och ha en tydlig skyltning i lokalen.

4.2 Hinder och barriärer mot tillgänglighet ska identifieras och undanröjas i kommunala byggnader, anläggningar, vägar och transportmedel.

4.3 Kommunen ska se till att barn med funktionsnedsättning har lika möjligheter som andra barn att delta i lek, rekreation, fritidsverksamhet och idrott.

4.4 Det ska vara möjligt att, vid publika evenemang, få personlig service för tillgänglighet till kommunala byggnader och anläggningar, som är öppna för allmänheten.

4.5 Personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att i förväg bilda sig en uppfattning om tillgängligheten i lokaler/anläggningar som man avser att besöka.

4.6 Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ska, i förekommande fall, beaktas vid all kommunal upphandling av varor/tjänster/lokaler.

Åtgärder

Lokaler

- Rutiner ska skapas för att säkerställa att tillgängligheten beaktas och förbättras även vid mindre ombyggnadsarbeten och reparationer i gatumiljö och i kommunala byggnader, s.k. "passa-på åtgärder".
- Planering av kommunala möten, seminarier och konferenser ska ske med prioritering utifrån platsens/lokalens tillgänglighet.

Tidpunkt: 2016 – 2019

Ansvariga: Samtliga nämnder

- Checklistor för funktionskontroll och användbarhet ska finnas för alla offentliga lokaler (avser t ex hörselslinga, utrymningslarm, porttelefon).

Hörselslinga (T)

- Ljudmiljön i kommunens offentliga samlingslokaler ska årligen inventeras och brister ska åtgärdas.
- Regelbundna funktionskontroller ska göras.

Tidpunkt: 2016 – 2019

Utemiljön

- Enkelt avhjälpna hinder i gatumiljön, på kommunala lekplatser och i offentliga lokaler ska successivt identifieras och åtgärdas.
- Trottoarer och gångstråk ska hållas fria från hinder som försvårar framkomligheten.
- Riktlinjer för användandet av så kallade "gatupratare" ska tas fram.
- Uteserveringar ska vara tillgängliga för personer med rörelseedsättning. Anvisningarna i kommunens skrift "Riktlinjer för uteserveringar" ska följas.
- Snöröjning ska utföras så att gångbanor, övergångsställen, parkeringsplatser mm inte blockeras av snövallar.
- Hinder - som inte betraktas som enkelt avhjälpna - i gatumiljön, på

5. Utbildning och arbete

Inriktningsmål

5.1 Kommunen ska ge lärare och annan personal fortbildning om funktionshinder, användning av alternativa former, medel och format för kommunikation, utbildningstekniker och material för att stödja elever med funktionsnedsättning.

5.2 Kommunen ska ge ändamålsenliga individanpassade stödåtgärder till skolelever med funktionsnedsättning.

5.3 Kommunen ska se till att skälig anpassning på arbetsplatsen erbjuds.

5.4 Arbetslivet och arbetsplatsen ska anpassas efter människors olika förutsättningar.

Åtgärder

Utbildning

- Förskolan och skolan ska ha en tillgänglig fysisk miljö både inom- och utomhus.
- Alla elever ska årligen få delta i aktiviteter som innebär att de får kännedom om hur det är att leva med funktionshinder.
- Föräldrar till barn med funktionsnedsättning ska få stöd och information för att hitta en optimal lösning för det enskilda barnet.
- Lärare och annan personal som har direkt kontakt med barn/elever med funktionsnedsättning ska ha en ingående kunskap om funktionsnedsättningen och dess konsekvenser.
- Alla barn/elever ska erbjudas likvärdig kost oberoende av matallergi

Elevehälsan

- Elevassistenternas yrkesroll och status ska höjas.
- Elevassistenterna ska ges dels en generell utbildning och dels en individuell om just den elev de ska assistera och om elevens funktionshinder.
- Skolsköterska, kurator, skolpsykolog och specialpedagoger ska användas i varje enskilt fall där det behövs stödåtgärder till skolelever

Arbete

- Kommunen ska skapa möjligheter för personer med funktionsnedsättning att få anställning med möjlighet till individuellt anpassad tjänstgöringsgrad.
- Anställning ska i första hand prövas som alternativ framför daglig verksamhet.
- Kommunen ska samarbeta med Försäkringskassan, och

6. Kultur och fritid

Inriktningsmål

6.1 Kommunen ska underlätta för personer med funktionsnedsättning att delta på lika villkor i kulturlivet.

6.2 Kommunen ska se till att lokaler och allmänna platser för kulturella evenemang ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

6.3 Kommunen ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning har tillgång till idrottsrekreations- och turistanläggningar.

6.4 Kommunen ska se till att barn med funktionsnedsättning har lika möjligheter som andra barn att delta i lek, rekreation, fritidsverksamhet och idrott.

6.5 Kommunens turistanläggningar och turistservice ska vara tillgängliga och användbara för alla.

6.6 Kommunen ska verka för att kommunens särskolebarn, som bedriver skolgång i annan kommun, fortlöpande informeras om de aktiviteter som arrangeras i hemkommunen.

6.7 Kommunen skall verka för att turist- och besöksmål är anpassade för personer med funktionshinder.

Åtgärder

Kultur-, förenings- och idrottsverksamhet

- På Hannabadet ska det finnas liftar till bassängerna och i omklädningsrummen ska det finnas plats för rullstolar.
- Det ska finnas möjlighet till omklädningsrum och toalett för personer med funktionsnedsättning.
- Information om god tillgänglighet ska ges till föreningar, organisationer och privata fastighetsägare som hyr ut lokaler till föreningar.
- Föreningar, som får bidrag från kommunen, ska uppmanas att utse en kontaktperson i tillgänglighetsfrågor.
- Kommunen ska stödja handikappföreningar och

Mötesplatser för barn och ungdomar

- Fritidsgårdarna ska vara tillgängliga för alla.
- Alla lekplatser på parkmark ska förses med en skylt med information om lekplatsens namn, vart man vänder sig vid felanmälan/förbättringsförslag.

Turistservice

- Information om tillgänglighet ska ges i broschyrer och i tillgänglighetsguide för hotell, museer, kyrkor, caféer, restauranger och viktiga sevärdheter.
- Turistbyrån ska på begäran ta fram kompletterande information om tillgänglighet på hotell, caféer, restauranger, sevärdheter m fl.

7. Stöd, service och tjänster

Inriktningsmål

7.1 Kommunen ska erbjuda olika former av samhällsservice både i ordinärt och inom särskilt boende och annan service bl a personligt stöd.

7.2 Kommunen ska underlätta personlig rörlighet (kollektivtrafik och färdtjänst) och beakta alla aspekter av förflyttningsbehov (hjälpmedel).

7.3 Kommunen ska garantera utvecklingen av och tillgången till stöd och service. I stöd och service ingår bl a hjälpmedel och personlig assistans.

7.4 Kommunens stöd och service ska ge förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att leva ett aktivt liv samt motverka utanförskap.

7.5 Brukarorganisationerna ska ha möjlighet att medverka i och bidra till verksamhetens utveckling och kvalitet.

7.6 Kommunens handläggare ska lägga stor vikt vid den individuella utformningen i beslut om insatser.

Åtgärder

Kollektivtrafik - Färdtjänst

- Det ska finnas tillräckligt antal specialfordon i färdtjänsten.
- Information ska ges till kunden om restid och eventuell fördröjning pga. samåkning.
- Det ska finnas möjlighet till ensamåkning mot högre egenavgift.

Kollektivtrafik - övrig

- Vid översyn av busslinjer ska särskild hänsyn tas till målpunkter för äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Hållplatserna ska utrustas med vindskydd.
- Kollektivtrafikens terminaler ska vara anpassade och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Fixar-Maja

- Möjligheten för Fixar-Maja att erbjuda tjänsten till personer med funktionsnedsättning under 65 år ska utredas.

Tidpunkt: 2016 – 2019

Hjälpmedel

- Riktad och kunskapshöjande utbildning ska ges till all personal som förskriver hjälpmedel. Utbildningen ska vara återkommande och ske i samarbete med brukarorganisationerna.
- Brukarinflytandet ska stärkas exempelvis genom brukarenkäter kring kvaliteten.
- Hjälpmedel som används i dagligt bruk ska repareras skyndsamt.

Daglig verksamhet

- Daglig verksamhet med individuell utformning och olika alternativ ska erbjudas.
- Möjligheten att starta sociala företag som en länk mellan daglig verksamhet och reguljär arbetsmarknad ska utredas.

FN:s standardregler

- Regel 1 Ökad medvetenhet
- Regel 2 Medicinsk vård och behandling
- Regel 3 Rehabilitering
- Regel 4 Stöd och service
- Regel 5 Tillgänglighet
- Regel 6 Utbildning
- Regel 7 Arbete
- Regel 8 Ekonomisk och social trygghet
- Regel 9 Familjeliv och personlig integritet
- Regel 10 Kultur
- Regel 11 Rekreation och idrott
- Regel 12 Religion
- Regel 13 Kunskap och forskning
- Regel 14 Policy och planering
- Regel 15 Lagstiftning
- Regel 16 Ekonomisk politik
- Regel 17 Samordning
- Regel 18 Handikapporganisationer
- Regel 19 Personalutbildning
- Regel 20 Nationell granskning och utvärdering av handikappprogram i samband med standardreglernas genomförande
- Regel 21 Tekniskt och ekonomiskt samarbete
- Regel 22 Internationellt samarbete